

Olvasás és lelki egészség

Dr. Béres Judit egyetemi adjunktus, biblioterápia szakfelelős

Pécsi Tudományegyetem KPVK Kultúra-, Könyvtár- és Társadalomtudományi Intézet

Előadás időtartama: 3 óra (1,5 – 1,5 óra, egy szünettel)

Az olvasás egyike azon kreatív tevékenységeknek, amelyek magasabban szervezetté teszik az emberi személyiséget, vagyis egyszerre tölt be lelki zavarokat megelőző, egészségvédelmi és fejlesztő funkciót. Olvasmányaink azzal nyújthatnak segítséget szellemi-lelki jóllétünk megtalálásához és védelméhez, hogy támpontokat adnak érzéseink azonosításához, a viselkedésünkre való rálátáshoz, önmagunk és a világ jobb megismeréséhez és megértéséhez.

Az előadásban bemutatott konkrét példák, jó gyakorlatok egy-egy lehetséges, bevált megközelítést képviselnek az olvasásnépszerűsítés, olvasásfejlesztés és az irodalomterápia rendkívül gazdag, változatos, folyamatosan alakuló terepén. A fókuszban – mindegy, hogy a kisgyermek olvasóvá neveléséről, a kritikai gondolkodásról, az élő könyvtárról vagy irodalomterápiás csoportokról van-e szó – végső soron mindig az olvasás kontextusában születő önismereti és társas élmény, illetve az ennek hatására létrejövő személyiségfejlődés és életminőség-változás áll.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: általában: kedd, szerda

Elérhetőségek: beres.judit@kpvk.pte.hu

+36 30 654 2910

A PISA-sokkés ami mögötte van

Dr. Gombos Péter egyetemi docens

Kaposvári Egyetem

Előadás időtartama: 45-60 perc

Az előadás bemutat egyfajta helyzetképet, amely a különböző nemzetközi mérések (PISA, PIRLS, TIMMS) alapján rajzolódik ki a hazai köznevelésben. Az adatok alapján megmutatjuk a lehetséges gyengeségeket, azokat a pontokat, ahol leginkább változtatni lehetne, kellene. Külön kitérünk a pedagógusok munkájára, a fejlesztés (fejlődés) lehetőségeire. Arra, hogy miért és hogyan kellene olvasási stratégiákat tanítani, és arra is, hogy mi a szerepe a metakogníciónak a szövegértés folyamatában.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: általában: kedd, szerda, péntek (Március utolsó hetében más elfoglaltság miatt nem.)

Elérhetőségek: gombos.peter@ke.hu

+36 30 9392276

„Mesék az elfogadásról”(Kortárs gyermekkönyvek szerepe az inkluzív nevelésben)

Dr. Jenei Teréz főiskolai tanár

Nyíregyházi Egyetem Tanítóképző Intézet

Az előadás időtartama: 2 óra (2x45 perc)

Az érvényben lévő magyar jogszabályok szerint a sajátos nevelési igényű tanulók felvételt nyerhetnek minden olyan közoktatási intézménybe, amely integrált oktatást végző létesítménynek minősül. Az inklúzió működőképességéhez elengedhetetlenek bizonyos infrastrukturális és személyi feltételek, valamint a befogadó attitűd, az elfogadó környezet kialakítása. A sikeres inklúzió nemcsak a pedagógusok részéről kíván teljes és fenntartás nélküli elfogadást, hanem a gyerekek, a csoport, az osztály részéről is. Ugyanakkor elengedhetetlen a sajátos nevelési igényű tanulók frusztrációjának kezelése is.

Ebben az összetett nevelési feladatban jelentős szerepük van a céltudatosan megválasztott gyermekolvasmányoknak, mivel a történetek direkt vagy indirekt módon a pedagógiai befolyásolás eszközei. A fikciós narratívák a problémák megoldásához mintákat közvetítenek, és a hőssel való azonosulásnak trauma-feldolgozó szerepe is lehet. Az előadás olyan kortárs gyermekkönyvekre kívánja felhívni a figyelmet, amelyek segíthetnek abban, hogy a gyerekek nyitottan, előítéletek nélkül forduljanak mások felé, és ami nem kevésbé fontos: képesek legyenek saját másságuk elfogadására.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: kedd, szerda

Elérhetőségek: jenei.terez@nye.hu

+ 36 30 8622760

Írás-olvasás előkészítés, anyanyelvi fejlesztés társasjátékokkal óvodások és kisiskolások részére

Dr. Juhász Valéria - Radics Márta

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kar (mindkettő)

Előadás időtartama: Interaktív előadás, minimum 2 óra

Az előadók olyan, elsősorban anyanyelvi tudatosságot fejlesztő, írás-olvasás előkészítő társasjátékokat mutatnak be, amelyek megfelelően segítik az óvodások iskolára való felkészülését. Az foglalkozáson a résztvevők valódi játékelményhez jutnak, hiszen számos játékot ki is lehet próbálni. A műhelymunka során elsősorban nem fejlesztőjátékokról lesz szó, amelyekre gyorsan rá lehet tanulni, hanem sokszor újrajátszható, mindig új élményt, valódi szórakozást nyújtó játékokról, amelyekkel mind a gyerekek, mind a felnőttek szívesen játszanak. Lényeges szempont tehát a játékok kiválasztásánál, hogy a felnőtt sem csupán a gyerek kedvéért játszik, hanem gyakran számára is ugyanolyan kihívást jelentenek a játékok, azaz a felnőtt és a gyerek valódi partnerként vesz részt ezekben a társasjátékokban.

A foglalkozáson a résztvevők pontos képet kapnak arról, hogy az egyes játékokat hogyan tudják használni célzottan egy-egy gyermek speciális fejlesztésére, azaz mely területeket fejleszti elsősorban az adott játék, illetve hogyan vezessünk be, tanítsunk meg egy-egy társasjátékot úgy, hogy az rögtön élményhez juttassa a gyermekeket.

A foglalkozást óvodapedagógusoknak, tanítóknak, fejlesztőpedagógusoknak, gyógypedagógusoknak ajánljuk.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: egyéni megbeszélés függvénye hétfőtől péntekig

Elérhetőség: juhaszvali@gmail.com

Az olvasástól az élőlőig, avagy az élőlőitől a szövegértésig

Kovács Marianna, könyvtárigazgató, gyermekkönyvtáros, mesemondó, a Magyar mesemondó és Szövegfolklor Egyesület elnöke
Hamvas Béla Városi Könyvtár, Százhalombatta
Előadás időtartama: 40 perc

Vallom, hogy a hagyományok, népi kultúra ismerete elengedhetetlen minden ember számára. A népmesék, mielőtt elkezdték lejegyezni őket, elválaszthatatlanok voltak a közösségi alkalmaktól. A pedagógusoknak, szülőknek, egyáltalán az egész társadalomnak olykor félre kellene tenni a könyvet, és újra meg kellene tanulni mesélni a meséket – szabadon, élőn, mindig az adott alkalomhoz és hallgatóságához igazítva azokat. Ehhez azonban ismernünk kell a mesemondás szabályait, a mesei nyelvezetet.

A legkisebb kortól, ha megtanuljuk a meséket értő füllel hallgatni, szimbólumokban gondolkodni, igényünk lesz a történetekre, az olvasásra.

Ha a mesét felszabadítjuk a gyermekműfaj megjelöltsége alól, élő gyakorlattá válhat, hogy felnőttek is idegenkedés nélkül mesét hallgatnak és mondanak egymásnak különféle közösségi terekben.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: egyéni megbeszélés függvénye hétfőtől péntekig

Elérhetőségek: kmarianna@mail.battanet.hu

+36 20 5771177

Az olvasáskultúra alakulása a virtuális térben

Dr. Nagy Balázs adjunktus

Nyíregyházi Egyetem Tanítóképző Intézet

Az előadás időtartama: 2 óra (2x45 perc)

Napjainkban olyan új fogalmak jelentek meg, és váltak a mindennapok részévé, – online regény, interaktív vers, blogművészet, sms-költészet – melyek az irodalom fő tényezőinek mindegyikére hatással vannak. Befolyásolják az alkotás folyamatát, a befogadó viszonyulását, s magát a középpontban álló irodalmi művet is azáltal, hogy új közlésmódok, új szövegtípusok jönnek létre, s évszázados, évezredek hagyományok alakulnak át. A számítógépnek, mint a kulturális és esztétikai megnyilatkozás eszközének elterjedése és radikális fejlődése olyan változást hozott a kulturális elmélet paradigmáiban, amelyet még nem elemeztünk ki teljes egészében.

Az előadás egy rövid elméleti bevezetőben rámutat, hogyan alakulnak át a „szövegek”, hogyan módosul a befogadói szerep, s hogyan alakítja át a megváltozott kommunikációs térben az új médiumra jellemző írásmód a szerzői pozíciót. Ezt követően néhány meghatározó jelenséget számba véve arra próbál választ adni, hogy a digitális közeg új alkotásai mennyiben hoznak tartalmi megújulást a nagy hagyományokra visszatekintő hagyományos műfajokkal szemben. Az előadás érinti a slampoetry szövegeit, kitér a Facebook-irodalomra, a fanfiction jelenségre, és bemutat néhány helymeghatározáson alapuló irodalmi projektet is, melyek fokozott mértékben igénylik a befogadó interaktivitását.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: kedd, csütörtök

Elérhetőségek: nagy.balazs@nye.hu

+ 36 20 4920790

Az olvasásfejlesztés nemzetközi és hazai tapasztalatai

Péterfi Rita könyvtáros, szociológus

Pest Megyei Könyvtár

Előadás időtartama: 60-90 perc

A nemzetközi tapasztalatokról. Az olvasás-szövegértés vizsgálatok (PISA, PIRLS) ráirányították a figyelmet az iskolákban, könyvtárakban folyó olvasásfejlesztő programokra. Előadásomban olyan, a világ nyugati és keleti országaiban már jól bevált tevékenységeket mutatok be, amelyek segítségével fejleszthető az alsó és középfokú intézményekben tanulók, valamint a felnőttek olvasási készsége. Szó esik a family literacy-ről (Nagy-Britannia), a csoda összetevőiről (Finnország), valamint hogy milyen kimutatható hatása van az olvasásnak az élet egyéb területeire. Néhány példa az ismertetésre kerülő módszerekből: meseóra (Németország), padkönyv (Svédország), a házi feladat elkészítését segítő tanfolyamok szülők számára (Japán), az esszéírás és az olvasás összefüggései (Dél-Korea).

A hazai tapasztalatokról. Bemutatásra kerül, hogy miként lehet megszervezni az "olvasás hetét" iskolai környezetben: a papírszínházas foglalkozásoktól az olvasás fáján át a digitális feladatokig. Végezetül áttekintjük, hogy a kötelező olvasmányok mellett mit olvasnak a gyerekek saját örömükre.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: egyéni megbeszélés függvénye hétfőtől péntekig

Elérhetőségek: peterfi.rita@gmail.com

+ 36 20 5441539

A biblioterápia hatékony alkalmazása a tehetséggondozás, pályaorientáció területén

Sóron Ildikó könyvtáros, biblioterapeuta, a Magyar Irodalomterápiás Társaság elnöke

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

Előadás időtartama: 90 perc

A biblioterápia alkalmazásával 2010 óta foglalkozom. Az ehhez szükséges végzettséget 2009-ben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem posztgraduális képzésén szereztem. Az eltelt időszakban 3 egymást követő alkalommal tartottam egy kollégámmal közösen alapvetően a felzárkóztatást segítő, s emellett személyiségfejlesztő céllal 10 alkalomból álló foglalkozás-sorozatot a Bolyai János Műszaki Szakközépiskolában. E foglalkozásokon olyan irodalmi művek feldolgozását végeztük a diákokkal, amelyek segítették őket személyes boldogulásukban, a beszélgetéseken lehetőségük volt egyéni képességeikre rátekinteni, a tapasztaltakból merítkezni és ennek függvényében orientálódni valamely szakterület felé. A csoportban zajló foglalkozásokon fejlődött kommunikációs készségük, vitakészségük, empátiájuk és toleranciájuk. E projectet a MOL Gyermekgyógyító program támogatta. Emellett 30 éve tehetséggondozó jelleggel középiskolásoknak tartok havi rendszerességgel biblioterápiás foglalkozásokat a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában. A tervezett előadás keretében az itt szerzett tapasztalatokról szeretnék beszámolni a gyakorlati megvalósítás elemeire koncentrálni.

Előadást az alábbi napokon tud vállalni: hétfő, szerda

Elérhetőségek: ildikos111@gmail.com

soroni@fszek.hu

+ 36 30 5942485

Az elveszett talentum megtalálása: egy szövegértést fejlesztő program bemutatása

Dr. Szinger Veronika főiskolai docens, vagy **Dr. Szabó Ildikó** főiskolai docens

Előadó munkahelye: Pallasz Athéné Tudományegyetem Pedagógusképző Kar

Előadás időtartama: 60-90 perc (igénytől függően)

Az ún. „TALENTUM” projekt keretében az előadók 24 órás, szövegértést fejlesztő programot dolgoztak ki eredetileg elsőéves főiskolai hallgatók számára, melynek elsődleges célja az olvasott szöveg értésén keresztül a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése. A fejlesztő tréning elméleti alapja az a közel tíz éve végzett nemzetközi projektmunka, amelyben az előadók kutatóként és trénerként vesznek részt, és amelynek egyik eredménye az össztantárgyi olvasásfejlesztést célul kitűző BaCuLit tanár-továbbképzési program. Az előadás az elméleti koncepción túl, azt a gyakorlati munkát mutatja be, amely a papíralapú és digitális írásbeliségre is építve, a különböző olvasási és tanulási stratégiák, kooperatív tanulásszervezési módszerek alkalmazásával alkotta meg a tréning egyes elemeit.

A hét azon napja/napjai, melyeken az előadást vállalni tudja az előadó: Megegyezés szerint.

Az előadó elérhetőségei: Szinger Veronika

szinger.veronika@tfk.kefo.hu

Szabó Ildikó

balazsne.ildiko@tfk.kefo.hu